

**Πανελλήνιο Χειμερινό
Εκπαιδευτικό Σεμινάριο ΠΦΥ
1-3 Δεκεμβρίου 2017
Ξενοδοχείο «Anemolia», Αράχωβα**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Congress World, Μον. ΙΚΕ

Μιχαλακοπούλου 27, 115 28 Αθήνα, ☎ 210 7222 518, 📠 210 7210 069

💻 <http://www.congressworld.gr>, <http://www.primarycare.gr>, ✉ info@congressworld.gr

Πρόλογος

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της **Ελληνικής Εταιρείας Έρευνας και Εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΕΕΕΕΠ)** σας καλωσορίζουμε στο **Πανελλήνιο Χειμερινό Εκπαιδευτικό Σεμινάριο** που θα πραγματοποιηθεί στην **Αράχωβα** από **1 έως 3 Δεκεμβρίου 2017** και πλέον αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς στα δρώμενα της ΠΦΥ.

Το 2017 αποτελεί μια κρίσιμη καμπή για την πορεία της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας στη χώρα μας, η οποία καλείται να σταθεί δίπλα στον Έλληνα ασθενή, στερούμενης πλέον οικονομικών πόρων, σχεδιασμού και προοπτικών. Οι αδυναμίες του συστήματος είναι όχι μόνο ορατές, αλλά επηρεάζουν τους δείκτες υγείας και η μόνη πλέον δυνατότητα είναι η διατήρηση του υψηλού επιπέδου γνώσεων του Έλληνα Ιατρού.

Σε αυτό το περιβάλλον πρέπει να διατηρήσουμε υψηλό το επαγγελματικό και επιστημονικό μας επίπεδο και γι' αυτό η ΕΕΕΕΠ προσπαθεί να δημιουργήσει ένα πρόγραμμα προσαρμοσμένο στις σύγχρονες ανάγκες.

Ελπίζουμε να σας συναντήσουμε στην Αράχωβα.

Δρ. Ε.Α. Σκληρός

Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

Διοικητικό Συμβούλιο

Επίτιμος Πρόεδρος: Χ. Τούντας

Πρόεδρος: Ε.Α. Σκληρός

Γεν. Γραμματέας: Σ. Στεργιόπουλος

Ταμίας: Α. Σωτηρόπουλος

Μέλη: Π. Μερκούρης
Ε. Χανιωτάκης

Δ. Γεωργουλόπουλος

Η. Γιανέλλος

Ν. Γκανάς

Μ. Γκορτζής

Δ. Δερέκας

Χ. Καλαθάς

Χ. Κατσίκης

Η. Κούστας

Οργανωτική Επιτροπή

Μέλη:

Κ. Κύρλας

Ε. Λίβα

Δ. Μήτσιου

Θ. Μπάθα

Ε. Μπαφατάκη

Π. Νάστας

Ε. Παπακοσμά

Κ. Παπαχρήστος

Κ. Παππάς

Χ. Πεπόνη

Ν. Ρούσες

Π. Τζίμας

Κ. Χαρίτος

Τ. Ελ Χασμπάν

Ευχαριστίες

AstraZeneca

Boehringer
Ingelheim

Chiesi
People and ideas for innovation in healthcare

ELPEN

Lilly
ΦΑΡΜΑΞΕΡΒ

Menarini Hellas

Mylan
Seeing is believing

NOVARTIS

novo nordisk

PETSIAS

Pfizer

Pharmathen
Innovation inspired by life

Reckitt
Benckiser

SERVIER

Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο ΠΦΥ
Αράχωβα, 1-3 Δεκεμβρίου 2017

Παρασκευή 1 Δεκεμβρίου 2017

14.30-15.00 ΕΓΓΡΑΦΕΣ-ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

15.00-17.00 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Προεδρείο: Α. Σωτηρόπουλος, Ε.Α. Σκληρός

Συνεχιζόμενη Ιατρική εκπαίδευση και νέοι εγκύκλιοι

Ε.Α. Σκληρός

Χρόνια φλεβική ανεπάρκεια

Χ. Παπαφράγκος

Καρκίνος παχέος εντέρου

Σ. Στεργιόπουλος

17.00-17.30 Διάλειμμα

17.30-19.00 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Προεδρείο: Α. Σωτηρόπουλος, Ε.Α. Σκληρός

Αντιμετώπιση νοσογόνου παχυσαρκίας

Ε. Χανιωτάκης

Νεότερα δεδομένα για την άνοια και οι απόπειρες αναστροφής της

Γ. Μπέλλος

19.00-19.30 ΚΛΙΝΙΚΟ ΘΕΜΑ

Πρόεδρος: Λ. Λαναράς

Υπερτασικός ασθενής με ΧΑΠ

Χ. Γράσος

19.30-20.00 ΔΙΑΛΕΞΗ

Πρόεδρος: Γ. Χανιώτης

Κατευθυντήριες οδηγίες της Ελληνικής Εταιρείας Κεφαλαλγίας για την αντιμετώπιση της κεφαλαλγίας τάσης

Κ. Καραγεωργίου

20.00-20.30 ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ ASTRAZENECA)

Σύγχρονη ολιστική θεραπεία του ασθενή με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2

Προεδρείο: Λ. Λαναράς

Η κλινική εμπειρία με τους SGLT2 αναστολείς. Η αξία των δεδομένων καθημερινής κλινικής πρακτικής

Μ. Μπριστιάνου

20.30-21.00 ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Πρόεδρος: Ε.Α. Σκληρός

Τα όρια της Γενικής Ιατρικής

Δ. Κούβελας

Ιατρική Εκπαίδευση

Μ. Παγώνη

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου 2017

09.00-10.00 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Πρόεδρος: Ε.Α. Σκληρός

Θυρεοειδοπάθειες: Από την ΠΦΥ στην τριτοβάθμια περίθαλψη

Ι. Κώστογλου

Υπερουρική αιμία - ουρική αρθρίτιδα. Από την ΠΦΥ στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα υγείας

Π. Αθανασίου

10.45-11.15 ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ MENARINI)

Προεδρείο: Ε.Α. Σκληρός

Σύγχρονη θεραπευτική προσέγγιση υπέρτασης

Δ. Παπαδόπουλος

11.15-12.00 ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ CHIESI)

Νεότερες εξελίξεις σε Άσθμα και ΧΑΠ. Ο ρόλος των μικροσωματιδιακών σκευασμάτων

Συντονίστρια: Π. Κατσαούνου

Άσθμα

Π. Κατσαούνου

ΧΑΠ

Α. Σολάκης

12.00-12.30 ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ SERVIER)

Προεδρείο: Α. Ρηγάτος

Η θέση της γλικλαζίδης μέσω του θεραπευτικού αλγορίθμου στην κλινική πράξη

Α. Σωτηρόπουλος

12.30-13.00 ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ SERVIER)

Πρόεδρος: Χ. Παπαφράγκος

Υπέρταση: Από τη νέα προσέγγιση στη θεραπεία έναρξης, στους έτοιμους συνδυασμούς με ΑΜΕΑ

Χ. Γράσσος

13.00-14.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ)

Ρευματικά νοσήματα. Ο ρόλος της ΠΦΥ στη διάγνωση και τη θεραπευτική αντιμετώπιση

Δ. Κασίμος, Δ. Κούβελας

14.00-15.00 Μεσημβρινή Διακοπή

15.00-16.00 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Προεδρείο: Ε. Χανιωτάκης

Διαχείριση ασθενούς με υπερλιπιδαιμία. Νεότερα δεδομένα

Α. Κουτσοβασίλης

16.00-17.00 ΔΙΑΛΕΞΗ

Προεδρείο: Ι. Βιταλιώτης

Αντιμετώπιση ασθενούς με δυσκοιλιότητα στην ΠΦΥ

Χ. Παπαφράγκος

17.00-17.30 ΔΙΑΛΕΞΗ

Προεδρείο: Κ. Μανδηλάρης

Ογκογονίδια και καρκίνος μαστού

Σ. Στεργιοπουλος

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου 2017

17.30-18.15 ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ NOVO NORDISK)

Προεδρείο: Α. Σωτηρόπουλος

Ideg/Lira: Ο σύγχρονος τρόπος βελτιστοποίησης της βασικής ινσουλίνης με ένα στυλό και μια ένεση ημερησίως
Α. Ράπτης

18.15-19.15 ΔΟΥΦΟΡΙΚΟ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ-ΛΙΛΛΥ Α.Ε.Β.Ε.)

Η σημασία της έγκαιρης και εξατομικευμένης θεραπείας στο ΣΔτ2: Νεότερα δεδομένα και προοπτικές στις ενέσιμες αγωγές

Πρόεδρος - Ομιλητής: Ε.Α. Σκληρός

Έναρξη ινσουλινοθεραπείας με γλαργινική ινσουλίνη. Αξιοποιώντας το gold standard της βασικής ινσουλινοθεραπείας έγκαιρα και αποτελεσματικά

Ε. Διακουμοπούλου

Ινσουλίνη lispro 200 μονάδες/ml: Διπλό και σε μικρό

Α. Σωτηρόπουλος

19.15-19.45 ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ SERVIER)

Προεδρείο: Η. Γιαννέλος

Η κατάθλιψη στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Ν. Βουδικλάρης

19.45-20.15 ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ MENARINI)

Προεδρείο: Δ. Γεωργολόπουλος

Φυσική δραστηριότητα στην ΧΑΠ: Ο ρόλος του σταθερού συνδυασμού ακλιδινίου/φορμοτερόλης

Χ. Μόσχος

20.15-20.45 ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ ELPEN)

Προεδρείο: Α. Λαναράς

Η αλογλιπτίνη και οι ηλικιωμένοι ασθενείς με ΣΔτ2. Συζήτηση περιστατικών

Μ. Μπριστιάνου

20.45-21.30 ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΗ (ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ BOEHRINGER-INGELHEIM)

Πρόεδρος: Ε.Α. Σκληρός

Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 2: Από τη HbA1c έως τις καρδιαγγειακές επιπλοκές. Διαδραστική συζήτηση περιστατικών της καθημερινής κλινικής πράξης

Α. Σωτηρόπουλος, Σ. Καραμαγκιώλης

Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2017

09.00-10.00 ΔΙΑΛΕΞΗ

Πρόεδρος: Χ. Παπαφράγκος

Ο ασθενής με νεφροπάθεια στην ΠΦΥ

Α. Ράπτης

10.00-10.45 ΔΙΑΛΕΞΗ

Πρόεδρος: Α. Ράπτης

Προβιοτικά, χρειάζονται; Ναι ή Όχι;

Ε.Α. Σκληρός

10.45-12.45 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Ουρολογία και γενική ιατρική

Πρόεδρος: Σ. Γκράβας

Συμπτώματα από το κατώτερο ουροποιητικό και ΠΦΥ

Σ. Γκράβας

Σεξουαλική υγεία και γενική Ιατρική

Κ. Ρόκκας

12.45-13.30 ΔΙΑΛΕΞΗ

Πρόεδρος: Ε.Α. Σκληρός

Εισαγωγή στην προσωποποιημένη Ιατρική στο καρδιομεταβολικό σύνδρομο

Γ. Μπέλλος

13.30-14.00 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ - ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Συμμετέχοντες

Αθανασίου Π.

Ρευματολόγος, Διευθυντής Ρευματολογικής Κλινικής Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «ΑΓ. ΠΑΥΛΟΣ»

Βιταλιώτης Ι.

Επιμελητής Α΄, Γενικός Ιατρός ΚΥ Αλμυρού

Βουδικλάρης Ν.

Ψυχίατρος-Ψυχοθεραπευτής, Διευθυντής Ψυχιατρικής Κλινικής Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών

Γεωργολόπουλος Δ.

Παθολόγος

Γιαννέλος Η.

Επιμελητής Α΄, Γενικός Ιατρός ΚΥ Γαργαλιάνων

Γκράβας Σ.

Αναπληρωτής Καθηγητής Ουρολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Γράσσης Χ.

Διευθυντής, Καρδιολογική Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Αττικής «ΚΑΤ»

Διακουμοπούλου Ε.

Διευθύντρια ΕΣΥ, Παθολόγος, Α΄ Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική και Διαβητολογικό Κέντρο, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «ΛΑΪΚΟ»

Καραγεωργίου Κ.

Νευρολόγος-Ψυχίατρος MD PhD, Διευθύντρια Νευρολογικής Κλινικής, Ιατρικό Κέντρο Αθηνών

Καραμαγκιώλης Σ.

Ειδικός Παθολόγος Διαβητολόγος Επιμελητής Α΄ ΕΣΥ, Υπεύθυνος Διαβητολογικού Ιατρείου ΠΕΔΥ Μονάδα Υγείας Αγρινίου

Κασίμος Δ.

Ρευματολόγος, Γενικός Αρχίατρος 401 ΓΣΝΑ

Κατσαούνου Π.

Επίκουρη Καθηγήτρια Πνευμονολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Συμμετέχοντες

Κούβελας Δ.	Καθηγητής και Διευθυντής Εργαστηρίου Κλινικής Φαρμακολογίας , Ιατρική Σχολή ΑΠΘ
Κουτσοβασίλης Α.	MD, MSc, PhD Παθολόγος - Διαβητολόγος, Επιμελητής Β΄, Γ΄ Παθολογική Κλινική & Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝ Νίκαιας Πειραιά «ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»
Κώστογλου Ι.	Ενδοκρινολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Λονδίνου, Διευθύντρια ΕΣΥ Ενδοκρινολογικού Τμήματος, ΓΝΑ Κοργιαλένιο - Μπενάκειο ΕΕΣ Επιστημονική Συνεργασία ΕΚΠΑ
Λαναράς Λ.	Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Παχυσαρκίας, Παθολόγος - Διαβητολόγος, Συντονιστής Διευθυντής Παθολογικής Κλινικής Υπεύθυνος Διαβητολογικού Ιατρείου ΓΝ Λαμίας
Μανδηλάρης Κ.	Επιμελητής Α΄, Γενικός Ιατρός
Μόσχος Χ.	Πνευμονολόγος - Φυματιολόγος, Επιμελητής Α΄, Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η ΣΩΤΗΡΙΑ»
Μπέλλος Γ.	MD, PhD, MRCGP, MBSIM, MESIM, Γενικός Ιατρός Συντονιστής Διευθυντής ΕΣΥ, ΚΥ Κορωπίου Αττικής
Μηριστιάνου Μ.	MD PhD Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Υπεύθυνη Ιατρείου Διαβητικού Ποδιού, Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής, ΓΝ Λαμίας
Παγώνη Μ.	Πρόεδρος Ένωσης Ιατρών Νοσοκομείων Αθήνας Πειραιά (ΕΙΝΑΠ), Παθολόγος, Συντονίστρια - Διευθύντρια Γ΄ Παθολογική Κλινική Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο «ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
Παπαδόπουλος Δ.	Καρδιολόγος, Επιμελητής Α, Λαϊκό ΓΝ Αθηνών
Παπαφράγκος Χ.	Γενικός Ιατρός, Συντονιστής Διευθυντής, ΚΥ Τροπαίων, Πρόεδρος ΕΚΟΓΙ
Ράπτης Α.	Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας - Σακχαρώδη Διαβήτη, Β΄ Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Μονάδα Έρευνας και Διαβητολογικό Κέντρο Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημιακό ΓΝ Αττικών
Ρηγάτος Α.	Γενικός Ιατρός
Ρόκκας Κ.	Ουρολόγος, Χειρουργός
Σκληρός Ε.Α.	MD, PhD, Γενικός Ιατρός, Διευθυντής ΚΥ Νεμέας, Πρόεδρος ΕΕΕΕΠ
Σολάκης Α.	Πνευμονολόγος-Φυματιολόγος
Στεργιοπουλος Σ.	Επίκ. Καθηγητής Χειρουργικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σωτηρόπουλος Α.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Γενικός Ιατρός, Διευθυντής ΕΣΥ, Γ΄ Παθολογικό Τμήμα - Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝ Νίκαιας Πειραιά «ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»
Χανιωτάκης Ε.	Επιμελητής Α΄, Γενικός Ιατρός ΚΥ Νεμέας
Χανιώτης Γ.	Παθολόγος, Διευθυντής Παθολογικής Κλινικής Νοσοκομείου Χαλκίδας